

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG LÃNH ĐẠO TẬP THỂ

Hiện nay Đảng ta đang phải gánh vác những nhiệm vụ cách mạng rất nặng nề và mới mẻ, phức tạp. Những nhiệm vụ đó đòi hỏi Đảng ta phải tăng cường sức chiến đấu và nâng cao chất lượng lãnh đạo của mình hơn nữa. Đảng ta ra sức giữ gìn cho đường lối chính trị của mình luôn luôn đúng đắn và vận dụng nó một cách sách tào vào điều kiện cụ thể từng ngành, từng địa phương. Đảng chăm lo củng cố sự đoàn kết, thống nhất nội bộ từ trên xuống dưới, đồng thời ra sức phát huy tính tích cực, tính chủ động của các cấp, các ngành, đề cao ý chí chiến đấu, tinh thần quyết tâm khắc phục khó khăn, hoàn thành nhiệm vụ của mọi người. Sự lãnh đạo tập thể góp phần to lớn tạo ra những nhân tố ấy. Vì vậy, tăng cường lãnh đạo tập thể là một khâu rất quan trọng trong việc cải tiến và nâng cao sự lãnh đạo của các tổ chức đảng hiện nay. Lãnh đạo tập thể không phải được đánh giá ở chỗ họp hành liên miên, ở thành phần hội nghị rộng rãi, hoặc ở chỗ mọi vấn đề lớn nhỏ đều do tập thể bàn bạc quyết định. Thi hành nguyên tắc lãnh đạo tập thể không có mục đích nào khác hơn là nhằm quán triệt đường lối của Đảng một cách sâu sắc và vận dụng sát hợp với thực tiễn địa phương, đề ra được những quyết định, chủ trương chính xác và thực hiện nó một cách thắng lợi. Vì vậy, lãnh đạo tập thể tốt hay kém phải được đánh giá ở chất lượng của những nghị quyết của nó và ở tác dụng của nó trong việc thực hiện nhiệm vụ chính trị của Đảng. Hiệu chế độ lãnh đạo tập thể cho sâu sắc và thực hiện nó với chất lượng cao, với hiệu quả thiết thực là điều không đơn giản. Việc đó đòi hỏi chúng ta phải phấn đấu bền bỉ, phải có nhiều biện pháp rất tích cực.

Để nâng cao chất lượng lãnh đạo tập thể, phải giải quyết nhiều vấn đề, từ bộ máy tổ chức, lề lối làm việc cho tới trình độ, năng lực và nhận thức tư tưởng. Trong đó, có thể nêu lên một số vấn đề là:

Thứ nhất, phải kiện toàn các cơ quan lãnh đạo tập thể

Quyền lãnh đạo của Đảng ở mỗi cấp được giao cho một tập thể nhất định: đó là Đại hội đại biểu của đảng bộ và giữa hai kỳ Đại hội là Ban chấp hành do Đại hội cử ra, giữa hai kỳ hội nghị Ban chấp hành cử ra. Trong mỗi ngành, có Đảng đoàn do cấp ủy Đảng lập ra. Sự lãnh đạo tập thể của Đảng ở các cấp, các ngành là do các cơ quan đó đảm nhiệm. Để nâng cao chất lượng lãnh đạo tập thể, phải kiện toàn các cơ quan đó đảm nhiệm. Để nâng cao chất lượng lãnh đạo tập thể, phải kiện toàn các cơ quan đó vững mạnh.

Việc cấu tạo các cơ quan lãnh đạo tập thể phải bảo đảm chọn lựa những phần tử ưu tú nhất, tiên tiến nhất của đảng bộ, của phong trào cách mạng trong địa phương, trong ngành, những người tiêu biểu cho việc quan triệt đường lối của Trung Ương, đồng thời đại biểu cho ý chí cách mạng, cho trí tuệ và kinh nghiệm của đảng viên và quần chúng trong địa phương và ngành đó. Trí tuệ của cơ quan lãnh đạo phải gắn liền và đại biểu cho trí tuệ của một tập thể lớn hơn: tập thể đảng viên, cán bộ đông đảo của đảng bộ mà cơ quan lãnh đạo là một bộ phận trong đó. Các nghị quyết của cơ quan lãnh đạo không thể chỉ phản ánh hiểu biết và kinh nghiệm riêng lẻ của dăm ba đồng chí trong Đảng đoàn hoặc vài mươi đồng chí trong cấp ủy, mà phải dựa trên sự khái quát trí tuệ và kinh nghiệm chung của hàng nghìn, hàng vạn đảng viên và cán bộ trong địa phương hoặc của ngành. Thực chất của sự lãnh đạo tập thể dân chủ trong Đảng là ở chỗ nó thu hút đông đảo đảng viên tham gia vào sự nghiệp chung của Đảng, động viên mọi người chăm lo suy nghĩ, đóng góp ý kiến với Đảng, có tinh thần trách nhiệm cao đối với mọi công việc của Đảng. Như V.lênin đã dạy: “Tất cả các công việc của Đảng đều do toàn thể các đảng viên, bình đẳng và không trừ một ai, trực tiếp hoặc thông qua các đại biểu để giải quyết; đồng thời, tất cả những người ở cương vị phụ trách, những người ở trong các ban lãnh đạo, tất cả các cơ quan của Đảng đều do tuyển cử mà ra, phải chịu trách nhiệm báo cáo trước đảng viên, có

thể bị các đảng viên bãi nhiệm”. Vì vậy, lãnh đạo tập thể chỉ thật sự có ý nghĩa và đạt tới chất lượng cao khi mà các đại biểu đại hội, các ủy viên của ban chấp hành hoặc của Đảng đoàn là những đồng chí tiêu biểu và có liên hệ mật thiết với đảng viên, cán bộ đông đảo của đảng bộ, phản ánh được ý kiến và kinh nghiệm của họ mỗi khi tham gia thảo luận và quyết định các vấn đề trong Đại hội hoặc hội nghị cấp ủy, hội nghị Đảng đoàn.

Cũng chính trên ý nghĩa đó, Đảng ta thường nhấn mạnh trong việc bầu cử hoặc bố trí cơ quan lãnh đạo, trên cơ sở bảo đảm tiêu chuẩn, cần chú trọng tăng cường thành phần công nhân nữ, trẻ... Những nơi có chuyển biến về cơ cấu lãnh đạo như vậy đều góp phần tạo ra một chuyển biến mới trong chất lượng lãnh đạo tập thể ở đó.

Một trong những phương hướng quan trọng và có ý nghĩa to lớn đối với việc nâng cao chất lượng lãnh đạo tập thể là việc phát hiện và mạnh dạn đề bạt những cán bộ mới, cán bộ trẻ có kiến thức, có năng lực, dồi dào sức chiến đấu, kết hợp đúng đắn cán bộ cũ với cán bộ trẻ trong cơ quan lãnh đạo. Mỗi loại cán bộ cũ và mới, già và trẻ đều có vị trí của nó, có ưu điểm và nhược điểm của nó. Sự kết hợp đúng đắn giữa hai loại cán bộ đó bảo đảm tính kế thừa và tính liên tục trong sự lãnh đạo của các cấp ủy, góp phần quan trọng tạo ra một chất lượng lãnh đạo mới, bảo đảm cho các cấp ủy luôn luôn nhạy bén với phong trào quần chúng, tiêu biểu cho ý chí và năng lực của toàn đảng bộ. Trong phong trào cách mạng sôi nổi của nhân dân ta hiện nay, đã và đang nảy nở biết bao cán bộ mới, cán bộ trẻ ưu tú. Họ có kiến thức văn hóa, có trình độ chuyên môn, kỹ thuật, có sức nhạy cảm với cái mới của phong trào quần chúng mà họ vừa này sinh từ đó ra và có mối liên hệ chặt chẽ. Nhưng ưu điểm của họ không chỉ có thế: họ còn là những người có phẩm chất chính trị và tư tưởng tốt đẹp, có ý chí cách mạng cao, có sức chiến đấu dồi dào. Khi nói đến cán bộ trẻ, có đồng chí thừa nhận nói chung họ có văn hóa, có sức khỏe, những

thường cho họ có nhược điểm là thiếu rèn luyện. trong nhiều trường hợp, định kiến đó không hoàn toàn đúng. Trong điều kiện cách mạng ở nước ta, khái niệm trẻ không đồng nghĩa với thiếu rèn luyện. Rất nhiều cán bộ, đảng viên ta tuy còn trẻ tuổi đời và tuổi Đảng, nhưng đã trải qua biết bao thử thách cách mạng gay go, gian khổ. Trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước và xây dựng chủ nghĩa xã hội đầy khó khăn, phức tạp này, đông đảo cán bộ, đảng viên được rèn luyện và trưởng thành rất nhanh, cả về năng lực và phẩm chất. Vấn đề là ở chỗ biết phát hiện những giá trị mới, có quan điểm đúng đắn, cách mạng trong việc xem xét, đánh giá con người.

Cơ quan lãnh đạo của một địa phương một ngành phải có đủ sức đáp ứng nhiệm vụ chính trị ở đó. Giữa các ngành, giữa các địa phương có những đặc điểm và yêu cầu khác nhau, do đó phương hướng, nhiệm vụ không giống nhau. Chọn lựa, cấu tạo cơ quan lãnh đạo phải xuất phát từ yêu cầu bảo đảm nhiệm vụ chính trị, phương hướng phấn đấu của đảng bộ. Ngay cả việc quán triệt tiêu chuẩn đức, tài trong khi xem xét, lựa chọn thành viên của cơ quan lãnh đạo cũng không chung chung, trừu tượng, mà phải vận dụng nó một cách cụ thể, gắn chặt với yêu cầu của nhiệm vụ chính trị ở nơi đó.

Thành phần cơ quan lãnh đạo trong một ngành, một địa phương gồm những đồng chí có phẩm chất, có tri thức và năng lực phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ chính trị ở nơi đó thì khi tập thể bàn bạc, quyết định về những nhiệm vụ này sẽ có thể phản ánh đúng đắn tình hình và kinh nghiệm thực tiễn của địa phương và của đảng bộ.

Bên cạnh việc kiện toàn cơ quan lãnh đạo về chất lượng là chính, việc kiện toàn đúng mức về số lượng tùy theo vị trí và nhiệm vụ của từng ngành, từng cấp cũng có ý nghĩa quan trọng nhất định đến việc nâng cao chất lượng lãnh đạo tập thể. Kinh nghiệm từ trước tới nay đã cho thấy rõ, nếu số lượng ủy viên ban chấp hành quá ít thì không bảo đảm phản

ánh đầy đủ tình hình và kinh nghiệm phong phú của rất nhiều ngành, nhiều lĩnh vực công tác phức tạp hiện nay, không bảo đảm tính vững chắc của các nghị quyết. Nhưng nếu số lượng quá đông thì chất lượng hội nghị cấp ủy dễ bị loãng, tập thể lãnh đạo dễ biến thành nơi bàn suông, tranh cãi dài dòng. Đúng như Lê-nin đã dạy: “Số lượng đại biểu trong ban chấp hành không nên quá nhiều (những đại biểu ấy phải có trình độ cao hơn và có trình độ chuyên nghiệp làm công tác cách mạng lớn hơn), nhưng đồng thời phải đủ người để có thể chỉ đạo mọi mặt công tác để bảo đảm tính hoàn chỉnh của các cuộc hội nghị và tính vững chắc của các quyết định.

Thứ hai, cải tiến và nâng cao chất lượng hội nghị

Lãnh đạo tập thể diễn ra bằng hình thức hội nghị: đại hội đại biểu, hội nghị ban chấp hành, hội nghị ban thường vụ... Vì vậy, cải tiến và nâng cao chất lượng hội nghị là một biện pháp trọng yếu để nâng cao chất lượng lãnh đạo tập thể. Muốn nâng cao chất lượng hội nghị, điều có ý nghĩa then chốt là phải quán triệt nguyên tắc tập trung dân chủ, phải kết hợp dân chủ cao độ với sự lãnh đạo tập trung chặt chẽ trong suốt quá trình chuẩn bị và tiến hành hội nghị.

Hội nghị muốn đạt kết quả tốt thì trước hết khâu chuẩn bị phía tốt. Một số nơi rút kinh nghiệm xây dựng chế độ hội nghị đã thấy rằng những cuộc hội nghị chất lượng thấp là do công tác chuẩn bị làm đơn giản tùy tiện. Hội nghị bàn những vấn đề gì, nội dung những vấn đề đó ra sao không được nghiên cứu cẩn thận từ trước, có khi chỉ dựa vào ý kiến đề xuất của văn phòng cấp ủy; đến hội nghị, từng cấp ủy viên đi họp ở cấp trên về đưa thẳng vấn đề ra báo cáo, đồng chí bí thư hoặc thường trực cũng không nắm được vấn đề... Vì vậy mà xảy ra tình trạng: việc gấp, việc trọng tâm thì không được bàn, hoặc bàn qua loa, việc chưa gấp, việc nhỏ thì bàn trước, bàn quá chi tiết, chất lượng thảo luận thấp, không kết luận được vấn đề hoặc kết luận miễn cưỡng.

Một số nơi có kinh nghiệm tốt về cải tiến chế độ hội nghị đã chú trọng đặt rõ trách nhiệm chuẩn bị: hội nghị ban thương vụ phải do đồng chí bí thư hoặc thường trực chuẩn bị. Như vậy là những người triệu tập và chủ trì hội nghị phải đích thân chịu trách nhiệm hướng dẫn, chỉ đạo các ngành hữu quan chuẩn bị nội dung những vấn đề đưa ra hội nghị mà không thể phó mặc cho từng ngành và chỉ quyết định triệu tập hội nghị khi thấy vấn đề chuẩn bị đã chín muồi.

Chất lượng công việc chuẩn bị phải được giải quyết tốt ở hai khâu: nắm đường lối chủ trương của cấp trên và nắm thực tiễn của địa phương. Một mặt, phải nghiên cứu nắm thật vững tinh thần cơ bản trong nghị quyết của cấp trên, tranh mọi thái độ tùy tiện, qua loa. Mặt khác, phải nắm chắc thực tiễn địa phương, phân tích đầy đủ đặc điểm tình hình địa phương để từ đó suy nghĩ chấp hành nghị quyết cấp trên vừa nghiêm chỉnh nhất cũng vừa sáng tạo nhất. Đối với những vấn đề lớn và mới mẻ, đích thân đồng chí bí thư hoặc thường vụ cần tiến hành điều tra nghiên cứu để nắm vấn đề cho thật chắc, thậm chí phải tiến hành chỉ đạo riêng một nơi lấy kinh nghiệm thực tế trước khi triệu tập hội nghị cấp ủy.

Thành phần hội nghị phải được quy định một cách thích đáng, phù hợp với tính chất và nội dung hội nghị. Không phải bất cứ lúc nào, việc nào, triệu tập thành phần hội nghị ngày càng rộng rãi là còn dân chủ; trái lại, có khi làm như vậy chính là mất dân chủ. Có những nơi không phân biệt được ranh giới giữa hội nghị cấp ủy và hội nghị cán bộ, vì muốn đơn giản đã mở rộng hội nghị cấp ủy một cách quá đáng, thậm chí số cán bộ được mời tham dự lại đông hơn cả số cấp ủy viên, cho rằng làm như vậy là tiết kiệm thời gian, đỡ bớt khâu phổ biến nghị quyết cho các ngành, các cấp. Trên thực tế, làm như vậy là biến hội nghị cấp ủy thành hội nghị cán bộ, tiếng nói của số đông trong hội nghị chưa nhất thiết là của số đông cấp ủy viên, nghị quyết của hội nghị chưa chắc đã phản ánh ý kiến của số đông trong cấp ủy, đó là chưa kể có trường hợp trong một

hội nghị thành phần quá rộng, các đồng chí cấp ủy viên không tiên tiến hành tự phê bình hoặc phê bình đồng chí khác một cách thẳng thắn.

Đương nhiên, hội nghị cấp ủy có thể mở rộng thêm tới một số cán bộ phụ trách các ngành có liên quan trực tiếp đến vấn đề mà cấp ủy đang bàn để họ cung cấp thêm tình hình thực tế hoặc trình bày những kiến nghị của mình với cấp ủy. Nhưng không nhất thiết cứ triệu tập nhiều cán bộ các ngành đến thì mới có thể lắng nghe được ý kiến của cấp dưới. Đúng là các quyết định của hội nghị chỉ đạt tới chất lượng cao khi nó dựa trên cơ sở thu thập, khái quát được những ý kiến và kinh nghiệm phong phú cấp dưới, của các ngành. Nhưng, phát huy dân chủ, lắng nghe ý kiến cấp dưới là việc phải tiến hành thường xuyên, hằng ngày trong mối liên hệ mật thiết giữa các cấp ủy viên với cán bộ, đảng viên các ngành, các cấp và trong quá trình chuẩn bị hội nghị.

Mỗi cấp ủy viên đến hội nghị phải được chuẩn bị, phải có suy nghĩ trước. Nội dung những vấn đề đưa ra hội nghị cần được thông báo trước để các cấp ủy viên có thì giờ nghiên cứu, chuẩn bị. Nếu là vấn đề lớn, mới mẻ thì ban thường vụ cần tạo điều kiện cho các cấp ủy viên nắm được chủ trương, phương hướng của cấp trên và hiểu được tình hình thực tế của địa phương. Có những nơi trước khi mở hội nghị đã tổ chức cho các cấp ủy viên học tập chủ trương phương hướng của cấp trên, đi tham quan những điển hình tốt, hoặc phân công nhau trực tiếp xuống cơ sở nghiên cứu và chỉ đạo làm thí điểm, v.v... Nhờ vậy, đến hội nghị mọi người đều có thể đóng góp nhiều ý kiến phong phú, thiết thực và đạt tới sự nhất trí cao. Cũng vì vậy, nếu trong một hội nghị cấp ủy, ý kiến thảo luận nghèo nàn, sơ lược thì không nên vội phê phán, chê bai các cấp ủy viên, mà trước hết những người lãnh đạo chủ chốt cần kiểm tra xem đã thật sự tạo điều kiện cho mọi người tham gia hội nghị có thể sử dụng quyền dân chủ một cách thiết thực hay chưa.

Dân chủ trong hội nghị được thể hiện tập trung ở tinh thần phê bình và tự phê bình một cách sâu sắc. Mỗi người tham gia hội nghị đều cần phát biểu ý kiến một cách thẳng thắn; mọi ý kiến trong hội nghị đều được phải được lắng nghe. Chẳng những chỉ biết nghe những ý kiến tán dương thành tích mà càng phải biết nghe những ý kiến phê bình khuyết điểm. Chẳng những chỉ thích thú với những ý kiến xuôi chiều, nhất trí, mà càng phải lắng nghe những ý kiến ngược chiều, phản đối lại. Chẳng những phải tôn trọng những ý kiến do số đông nêu lên mà phải chú ý cả những ý kiến của số ít người.

Đi đôi với việc phát huy tự phê bình trong nội bộ cấp ủy, vừa qua, nhiều nơi còn chú trọng thu hút sự phê bình của cấp dưới, bằng những chế độ cụ thể. Ví dụ: định kỳ cấp dưới gửi những ý kiến nhận xét, phê bình của mình lên cấp trên; trước khi về dự hội nghị huyện ủy, mỗi huyện ủy viên phải tự phê bình trước chi bộ cơ quan và trước đảng ủy xã do mình phụ trách, lấy ý kiến nhận xét của họ. Đó chính là một biểu hiện sinh hoạt dân chủ được phát triển cao, nhờ đó góp phần nâng cao chất lượng hội nghị cấp ủy.

Những ý kiến phát biểu ở hội nghị nếu có chỗ khác nhau cần được nêu lên và thảo luận đến nơi đến chốn. Sau khi thảo luận, nếu là những vấn đề vốn có ý kiến khác nhau hoặc là vấn đề phức tạp thì cần có kết luận rõ ràng để nhận thức thống nhất và nhất trí. Song kết luận của Đoàn chủ tịch phải thật sự dựa trên cơ sở những ý kiến thảo luận của hội nghị, mà không phải là ý kiến riêng của cá nhân đồng chí lãnh đạo.

Biết lấy biểu quyết của hội nghị đúng lúc, đúng việc là điều có ý nghĩa không kém phần quan trọng. Đối với những vấn đề lớn quan trọng, nên lấy ý kiến biểu quyết để khẳng định sự nhất trí, để biểu thị sự quyết tâm của cấp ủy và động viên ý chí phấn đấu của cấp dưới. Đối với những vấn đề có ý nghĩa nguyên tắc, qua tranh luận có ý kiến khác nhau, cũng cần có kết luận và có ý kiến khác nhau, cũng cần có kết luận và biểu

quyết rõ ràng để thống nhất tư tưởng và hành động của cấp ủy. Đó là dân chủ, đó cũng là tập trung. Ngược lại, lấy biểu quyết khi vấn đề chưa trải qua điều tra nghiên cứu và thảo luận đầy đủ, hoặc dùng nó làm thủ đoạn áp lực, mệnh lệnh đối với một bộ phận cấp ủy viên, không biết tôn trọng, chờ đợi nhau trên những vấn đề chi tiết, chưa cấp bách thì cách làm đó cũng không đúng. Làm như vậy là vi phạm dân chủ nội bộ và có thể gây tổn hại đến sự đoàn kết thống nhất trong cấp ủy.

Trong các đại hội đại biểu của nhiều đảng bộ vừa qua, đã có một số chuyển biến quan trọng về mở rộng sinh hoạt dân chủ. Sự chuyển biến đó chẳng những thể hiện ở việc chuẩn bị báo cáo và nghị quyết của đại hội, ở thái độ tự phê bình của cấp ủy trước đại hội, mà còn thể hiện rõ rệt ở việc tiến hành bầu cử ban chấp hành mới. Một mặt, đoàn chủ tịch hướng dẫn các đại biểu nắm vững tiêu chuẩn cấp ủy viên và yêu cầu của nhiệm vụ chính trị, uốn nắn những thái độ và quan điểm sai lệch, mặt khác đã đề cho các đại biểu dân chủ bàn bạc, chọn lựa và bầu cử ban chấp hành mới. Có nơi còn yêu cầu các đại biểu góp ý phân công ban chấp hành mới, nhất là về việc phân công những cương vị chủ chốt trong ban chấp hành. Việc mở rộng sinh hoạt dân chủ như vậy chẳng những đã cổ vũ ý thức trách nhiệm và tinh thần phấn khởi, hào hứng của đại biểu, mà còn góp phần phát hiện và lựa được nhiều giá trị mới, nhiều cán bộ ưu tú để đưa vào ban chấp hành, đẩy lùi cán bộ ưu tú để đưa vào ban chấp hành, đẩy lùi một bước quan trọng tư tưởng bảo thủ, hẹp hòi, tăng cường đoàn kết thống nhất trong đảng bộ, giữa cấp trên và cấp dưới.

Kinh nghiệm thực tiễn thời gian qua đã cho thấy rõ mở rộng sinh hoạt dân chủ là một phương hướng quan trọng cần nắm vững để cải tiến và nâng cao chất lượng hội nghị.

Thứ ba, xây dựng chức trách và cải tiến lề lối làm việc

Lãnh đạo không thể chỉ dừng lại ở chỗ thảo luận và ban bố những nghị quyết, dù là rất đúng. Lãnh đạo còn phải bao gồm cả quá trình tổ

chức thực hiện những nghị quyết đó. Mà muốn tổ chức thực hiện bất kỳ một nghị quyết nào của tổ chức, đều phải có phân công phân nhiệm rõ ràng, phải xác định cụ thể chức năng, nhiệm vụ, phải phát huy tinh thần trách nhiệm và tính năng động của mỗi người mỗi bộ phận. Vì vậy, lãnh đạo tập thể phải được tiếp nối, được bổ sung bằng cá nhân phụ trách, thì mới trở lên đầy đủ, hoàn chỉnh. Cũng như ngược lại, phải dưới điều kiện tiền đề là lãnh đạo tổ chức vững mạnh thì từng cá nhân mới đề cao được ý thức trách nhiệm, tinh thần chủ động theo một phương hướng đúng đắn mà không trở thành độc đoán chuyên quyền.

Nếu lãnh đạo tập thể mà tách rời và coi nhẹ cá nhân phụ trách, đó là hiểu sai lạc nghĩa và thực chất của lãnh đạo tập thể, là biến tập thể lãnh đạo thành cơ quan nói suông, làm suy yếu sức chiến đấu và năng lực tổ chức thực hiện của các cấp ủy đảng. Về phía từng cấp ủy viên mà nói, phải biết sử dụng quyền hạn đã được tập thể giao cho, phát huy tinh thần trách nhiệm và tính chủ động, dám giải quyết công việc, dám phụ trách trước tập thể, không thụ động, không ỷ lại, dựa dẫm. Chỉ như vậy mới tạo điều kiện cho sự lãnh đạo tập thể khỏi sa vào sự vụ, có thể tập trung được vào những vấn đề lớn, mấu chốt của đảng bộ, và mới bảo đảm thực hiện thắng lợi những nghị quyết của tập thể. Vì vậy, không được đối lập mà phải biết kết hợp chặt chẽ lãnh đạo tổ chức với cá nhân phụ trách.

Xuất phát từ tinh thần đó, cần xác định rõ chức trách của tập thể cấp ủy, đảng đoàn, tập thể ban thường vụ, đồng thời quy định rõ trách nhiệm, quyền hạn của các nhân đồng chí bí thư và các cấp ủy viên.

Một mặt, phải bảo đảm những vấn đề chủ trương, phương hướng, biện pháp lớn và quan trọng- với mức độ khác nhau tùy theo vị trí từng cấp- phải do tổ chức bàn bạc, quyết định. Ban chấp hành không phải chỉ có quyền cử ra bí thư ban thường vụ, rồi sau đó là hết quyền hạn, hết trách nhiệm. Cá nhân, kể cả đồng chí bí thư, phải báo cáo công tác, phải chịu sự kiểm tra, giám sát của tập thể. Ban thường vụ đối với ban chấp

hành cũng phải như vậy. Trong hội nghị ban chấp hành, ban thường vụ phải báo cáo những chủ trương quan trọng mà mình đã giải quyết giữa hai kỳ hội nghị chấp hành và phải được sự nhận xét, phê chuẩn của ban chấp hành.

Mặt khác, chức trách của từng cá nhân cũng phải được quy định rõ ràng và chấp hành nghiêm chỉnh. Điều đó không chỉ có nghĩa bao đảm thực hiện nghị quyết của tập thể - như trên đây đã nói-mà còn góp phần thiết thực và to lớn nâng cao chất lượng lãnh đạo tập thể. Nếu trách nhiệm các nhân không được phát huy, nếu từng thành viên trong cơ quan lãnh đạo không hoàn thành chức trách được phân công, không nắm vững tình hình và công việc của ngành mình thì làm sao có thể nâng cao chất lượng hội nghị và các nghị quyết của tập thể?

Đồng chí bí thư là người đứng đầu ban chấp hành, có vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng lãnh đạo tập thể của ban chấp hành. Một trong những chức năng của đồng chí bí thư cấp ủy là vừa bao quát tình hình và công việc chung, vừa đi sâu lãnh đạo những nhiệm vụ trung tâm, then chốt của mỗi thời kỳ, hướng dẫn và đôn đốc việc thực hiện nghị quyết của tập thể. Nơi nào đồng chí bí thư làm việc sự vụ, vụn vặt hoặc đại khái, chung chung, không đi sâu vào khâu chính, v.v... thì không đều xuất được vấn đề và gợi ý phương hướng suy nghĩ cho hội nghị cấp ủy. Ngược lại, qua việc kiện toàn chức trách, chế độ công tác của cấp ủy, nhiều đồng chí bí thư đã tự xác định trách nhiệm của mình là phải phải đích thân suy nghĩ, nghiên cứu những vấn đề mới mẻ, phức tạp nhất, trực tiếp chỉ đạo những việc khó nhất, hoặc những nơi kém nhất, v.v... Phấn đấu triệt để theo phương hướng như vậy, những đồng chí bí thư đó đã khắc phục được lối lãnh đạo sự vụ, hời hợt, đã kết hợp lời nói với việc làm, đã nắm chắc tình hình và sáng tạo ra nhiều kinh nghiệm phong phú, giúp vào việc chuẩn bị các nghị quyết của cấp ủy được tốt hơn. Đồng

thời, do tự tay làm và đã có kinh nghiệm bản thân, đồng chí bí thư có thể thực hiện được chức năng dìu dắt, bồi dưỡng các cấp ủy viên noi theo.

Nếu xét chức trách của cấp ủy viên khác, chúng ta cũng thấy tương tự. Mỗi cấp ủy viên được phân công phụ trách phần việc, mà sự cấu tạo cấp ủy gồm những đồng chí phụ trách những phần việc đó chính là cần thiết để cấp ủy có thể tập hợp được trí tuệ của đảng bộ và phát huy được vai trò lãnh đạo tập thể của mình. Vì vậy, nếu một cấp ủy viên hoàn thành hoặc không hoàn thành phần việc đã được giao cho đều có ảnh hưởng tốt hoặc xấu đến chất lượng trí tuệ tập thể của cấp ủy.

Chế độ công tác, lề lối làm việc của cấp ủy cần được cải tiến theo hướng bảo đảm cho các cấp ủy viên luôn luôn nắm chắc tình hình thực tiễn của địa phương, của ngành và không ngừng nâng cao trình độ mọi mặt của mình; đó chính là một biện pháp phấn đấu thiết thực nâng cao chất lượng lãnh đạo tập thể.

Để nắm chắc tình hình thực tế, giữ vững mối liên hệ thường xuyên với đội ngũ đảng viên, cán bộ và quần chúng đông đảo, dễ nhạy cảm với những nhân tố mới của phong trào, cần có chế độ làm việc sâu sát thực tiễn. Trong quá trình thi hành nghị quyết số 136 của Ban bí thư Trung ương Đảng, nhiều huyện ủy viên đã thực hiện chế độ phân công huyện ủy viên phụ trách các ngành phải có trách nhiệm, đồng thời chỉ đạo, giúp đỡ một xã, phải đi sâu xây dựng một điểm, v.v... điều đó đã giúp cho các huyện ủy viên khi đến hội nghị cấp ủy có thể phản ánh được nhiều tình hình và kinh nghiệm thực tế phong phú.

Đồng thời với việc đi sát tình hình, sát thực tế, các cấp ủy viên cần phấn đấu vươn lên nắm vững đường lối, chính sách, đi sâu vào kiến thức quản lý kinh tế, chuyên môn kỹ thuật. Cần xây dựng chế độ học tập tại chức, chế độ sơ kết, tổng kết kinh nghiệm, chế độ tham quan học tập những điển hình tiên tiến, v.v... Qua nhiều hình thức phong phú khác nhau mà không ngừng nâng cao trình độ của các cấp ủy viên.

Thứ tư, nâng cao ý thức dân chủ tập thể, chống chủ nghĩa cá nhân

Lãnh đạo tập thể là nguyên tắc lãnh đạo cao nhất của Đảng, nó bắt nguồn từ quan điểm duy vật lịch sử, từ quan điểm quần chúng của chủ nghĩa Mác-Lênin. Lãnh đạo tập thể bảo đảm cho đường lối, chủ trương của Đảng được đúng đắn, bảo đảm cho sự đoàn kết thống nhất của Đảng được vững chắc, đồng thời động viên cao độ tính chủ động, sáng tạo của mỗi cấp, mỗi ngành, của toàn thể đội ngũ đảng viên, cán bộ.

Quá triệt sâu sắc ý nghĩa nguyên tắc to lớn của lãnh đạo tập thể, xây dựng quan điểm đúng đắn về vai trò của cá nhân trong sự nghiệp cách mạng của Đảng là điều hết sức quan trọng yếu để bảo đảm chấp hành đầy đủ nguyên tắc lãnh đạo tập thể. Nếu nhận thức tư tưởng không thông suốt thì giữa chế độ về lãnh đạo tổ chức dù được quy định tỉ mỉ, chặt chẽ đến đâu cũng không sao thực hiện nổi. Ở những nơi mà lãnh đạo tập thể phạm phải chủ nghĩa hình thức, chất lượng thấp thì ngoài những nguyên nhân khác, có một nguyên nhân khá quan trọng là những đồng chí lãnh đạo chủ chốt ở đó chưa thật sự có ý thức dân chủ tập thể sâu sắc. Chính vì không có ý thức tôn trọng tập thể, coi thường trí tuệ của tập thể, cho nên có đồng chí bí thư tuy cũng triệu tập hội nghị cấp ủy những chỉ làm chiếu lệ, hình thức, không chuẩn bị chu đáo, không lắng nghe ý kiến trong hội nghị, thậm chí chỉ cốt mượn danh nghĩa nghị quyết tập thể để buộc mọi người phải làm theo ý kiến cá nhân của mình.

Mọi thành viên trong cấp ủy đều phải ra sức đề cao ý thức tập thể. Mỗi cấp ủy viên phải đề cao trách nhiệm trước tập thể, vừa làm tốt công việc của ngành mình, vừa tích cực chăm lo góp phần vào sự lãnh đạo chung của cấp ủy. Đặc biệt là các đồng chí lãnh đạo chủ chốt trong cấp ủy (bí thư, phó bí thư...) càng phải đề cao ý thức tôn trọng tập thể, phải gương mẫu phục tùng các nghị quyết tập thể, không được tùy tiện nói và làm trái với những điều đã có nghị quyết chung, và phải chăm lo tạo mọi

điều kiện thuận lợi cho các cấp ủy viên có thể đóng góp nhiều nhất vào sự lãnh đạo chung của cấp ủy.

Trong điều kiện Đảng đã nắm chính quyền, việc phê phán và khắc phục bệnh gia trưởng, độc đoán, quan liêu mệnh lệnh, đề cao uy quyền cá nhân...thật sự đã trở thành một vấn đề lớn không thể coi thường. Trong sự nghiệp quản lý Nhà nước, quản lý kinh tế, việc thực hiện chế độ thủ trưởng, việc tăng cường trách nhiệm và quyền hạn của thủ trưởng là cần thiết để bảo đảm sự chỉ đạo thực hiện được khẩn trương, mau lẹ. Nhưng cũng chính vì vậy càng không được hạ thấp lãnh đạo tập thể, càng phải phòng ngừa xu hướng nhấn mạnh quá đáng vai trò và tác dụng của cá nhân, xu hướng lạm quyền, độc đoán, coi thường tập thể. Càng lúc này, càng phải nhấn mạnh một trong những tiêu chuẩn quan trọng của người lãnh đạo là phải dân chủ tập thể, không kiêu căng tự phụ, không đặt cá nhân lên trên tập thể.

Đầu năm nay, nhân dịp kỷ niệm lần thứ 39 ngày thành lập Đảng, đồng chí T.L đã nhắc nhở toàn Đảng ra sức nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân. Đồng chí đã nhận xét rằng còn một số ít cán bộ, đảng viên kém đạo đức, phẩm chất mang nặng chủ nghĩa cá nhân. "... Họ tự cao tự đại, coi thường tập thể, xem khinh quần chúng, độc đoán chuyên quyền. Họ xa rời quần chúng xa rời thực tế, mắc bệnh quan liêu mệnh lệnh...Đồng chí kêu gọi: "Mỗi cán bộ, đảng viên phải đặt lợi ích của cách mạng, của Đảng, của nhân dân lên trên hết, trước hết. Phải kiên quyết quét sạch chủ nghĩa cá nhân, nâng cao đạo đức cách mạng, bồi dưỡng tư tưởng tập thể, tinh thần đoàn kết, tính tổ chức và tính kỷ luật. Phải đi sâu đi sát thực tế, gần gũi quần chúng, thật sự tôn trọng và phát huy quyền làm chủ tập thể của nhân dân. Phải cố gắng học tập rèn luyện, nâng cao trình độ hiểu biết để làm tốt mọi nhiệm vụ". Chúng ta quyết tâm thực hiện đầy đủ những lời khuyên nhủ đó!

Trong toàn bộ yêu cầu và phương hướng phấn đấu cải tiến phương thức lãnh đạo và lề lối làm việc của các cấp, các ngành hiện nay, tăng cường lãnh đạo tập thể là một khâu giữ vị trí vô cùng trọng yếu. Trong thực tiễn công tác lãnh đạo mấy năm qua, nhiều cấp ủy và Đảng đoàn đã quan tâm tăng cường lãnh đạo tập thể, đã áp dụng nhiều biện pháp cụ thể tích cực và đã đạt được những tiến bộ rõ rệt. Giữ vững và phấn đấu nâng cao chất lượng lãnh đạo tập thể là phương hướng quan trọng tăng cường sức chiến đấu và năng lực của các tổ chức Đảng, góp phần bảo đảm hoàn thành thắng lợi nhiệm vụ chính trị của Đảng.

BAN BIÊN TẬP TẠP CHÍ XÂY DỰNG ĐẢNG